

För kännedom

Chefen, UD-EIM

G Grén, UD-EIM

B Örnstedt, Jo

Finansdepartementet

Statens Jordbruksverk

DO

E Gustavsson, Naturresurs- och ren-
näringseenheten, Länsstyrelsen i Norr-
bottens län

Statens Jordbruksverk

55182 JÖNKÖPING

Länsstyrelsen i Norrbottens län

971 86 LULEÅ

Rätten till årskort för jakt m.m.

(1 bilaga)

- Med anledning av den pågående översynen av reglerna om småviltjakt vill kollegiet uppmärksamma berörda intressenter på till kollegiet inkomna klagomål. Klagomålen rör såväl rätten för medborgare inom EU/EES att i egenskap av tjänstemottagare få tillgång till årskort för jakt samt de nuvarande reglernas effekter för företagens möjligheter att tillhandahålla jaktjänster.
- Kollegiet bedömer att § 2 i Statens jordbruksverks föreskrift (2002:53) om småviltjakt sannolikt strider mot EG-rätten.
- Kollegiet bedömer att Länsstyrelsens i Norrbottens län villkor för utfärdande av årskort genom s.k. länskort och kommunkort sannolikt strider mot EG-rätten.
- EG-rätten ger medlemsstaterna vissa möjligheter att vidta åtgärder bl.a. i syfte att skydda miljön eller i syfte att verka för ekologisk balans. Om syftet med de nuvarande reglerna är att tillgodose ett sådant skyddssyfte bör villkoren för att köpa årskort ges en mer neutral utformning med hänsyn till principerna om nödvändighet och proportionalitet enligt EG-rätten.

1 Bakgrund

I två yttranden av den 27 juni 2006 och den 19 oktober 2006 kommenterade Kommerskollegium förenligheten med EG-rätten av rennäringsförordningens (1993:384), Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2002:53) om småviltjakt, samt Länsstyrelsens i Norrbotten beslut av den 25 april om småviltjakt.¹

Kollegiet har i sin roll som kontaktpunkt för handelshinder på EU:s inre marknad (SOLVIT-center) på nytt mottagit hinderanmälningar i frågan om rätten att köpa årskort.

Klagomålen rör regler i Norrbottens län och handlar om rätten att köpa årskort. Med anledning av ett antal pressmeddelanden känner vi till att andra svenska länsstyrelser har liknande regler.²

Med anledning av den översyn av reglerna om småviltjakt som för närvarande genomförs av Statens jordbruksverk, vill kollegiet uppmärksamma Jordbruksdepartementet och Jordbruksverket på några nyligen inkomna klagomål och därmed sammanhängande EG-rättsliga problematik.

2 Inkomna klagomål

2.1 Hinder för tjänstemottagare att köpa årskort

Kollegiet mottog den 19 februari 2007 ett klagomål från en privatperson från en annan medlemsstat inom EU/EES som efterfrågar jakttjänster av företag som är etablerade i Norrbottens län. Klagomålet mot länsstyrelsen i Norrbotten rör indirekt diskriminerande villkor för rätten att köpa årskort för jakt. Kollegiet har funnit att ett årskort kan ställas ut antingen som ett s.k. kommunkort eller som ett s.k. länskort. Ett kommunkort upplåts till en person som är folkbokförd inom den fjällkommun kortet gäller. Ett länskort upplåts till en person som är skriven inom Norrbottens län. Andra än i kommunen folkbokförda jägare är, enligt uppgift från såväl klaganden som länsstyrelsen,³ hänvisade till dygnstillstånd för jakt. Detta överensstämmer även med innehållet i § 3 i Jordbruksverkets föreskrift om upplåtelse av rätt till småviltsjakt och fiske på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen, som kollegiet kommenterat i sitt yttrande av den 27 juni 2006.⁴

¹ Dnr 313-995-2006.

² <http://www.ac.lst.se/pressmeddelanden/?P=1759>,
http://www.z.lst.se/z/amnen/jakt/smavilt/Jaktregler_beslut/

³ Enligt telefonsamtal med länsstyrelsen den 26 februari 2007.

⁴ Se föreskrift SJVFS 2002:53 om ändring i Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 1993:95).

Länsstyrelsens regler om tilldelning av årskort genom kommunkort eller länskort ingår i det informationsmaterial som kan läsas på länsstyrelsens hemsida.⁵ Dessa regler om utfärdande av årskort för jakt grundar sig, i vart fall när det gäller reglerna om kommunkort, på Jordbruksverkets föreskrift (SJVFS 2002:53), § 2. Vad gäller reglerna om länskort uppger länsstyrelsen att dessa regler emanerar från länsstyrelsen.⁶ De har dock i grunden samma inriktning som innehållet i § 2 i (SJVFS 2002:53).

2.2 Klagomål från lokala jakttjänstföretag

Den 26 februari inkom ett antal företag med klagomål med anledning av länsstyrelsens regler om tilldelning av årskort respektive dygnskort för jakt. Klagomålet kan i huvudsak sägas bestå av två delar.

- Att länsstyrelsens regler om tilldelning av årskort inverkar diskriminerande på möjligheterna för jägare som inte är folkbokförda i Norrbottens län att köpa årskort. I stället är sådana jägare hänvisade till möjligheten att lösa dygnstillstånd. Särbehandlingen mellan jägare grundat på var de är folkbokförda, innebär en begränsning i möjligheterna för företagen ta emot återkommande besök från jaktturister t.ex. från det närbelägna Norge.

3 Kollegiets bedömning

3.1 Det EG-rättsliga testet som grund för bedömningen

Enligt EG-fördragets artikel 49 och fast EG-domstolspraxis är det inte bara nödvändigt att avskaffa all form av diskriminering av ett tjänsteföretag eller en tjänstemottagare som är etablerat eller bosatt i en annan medlemsstat inom EU/EES. Det är också nödvändigt att avskaffa varje inskränkning som innebär att tjänsternas tillhandahållande förbjuds, hindras eller blir mindre attraktiva.⁷ Brott mot artikel 49 i EG-fördraget kan antingen uppstå genom ooberättigade hinder för tjänsteutövare att tillhandahålla sina tjänster eller genom en inskränkning av tjänstemottagares möjligheter att åtnjuta tjänster.

Friheten att tillhandahålla tjänster enligt artikel 49 i EG-fördraget är inte absolut. Åtgärder som vidtas av medlemsstaterna eller myndigheter i medlemsstaterna och som har en direkt diskriminerande effekt kan motiveras EG-rättsligt genom åberopade av något av de tvingande allmänin-

⁵ Se bilaga 1, sidan 2. Från länsstyrelsens hemsida:
<http://www.fjallen.nu/jaga/Kortbeskr04.pdf>

⁶ Enligt telefonsamtal med länsstyrelsen den 26 februari 2007.

⁷ Se dom av den 25 juli 1991 i mål C-76/90, Säger, REG 1991, s. I-4221, punkt 12, av den 9 augusti 1994 i mål C-43/93, Vander Elst, REG 1994, s. I-3803, punkt 14, svensk specialutgåva, volym 16, av den 28 mars 1996 i mål C-272/94, Guiot, REG 1996, s. I-1905, punkt 10, av den 12 december 1996 i mål C-3/95, Reisebüro Broede, REG 1996, s. I-6511, punkt 25 och av den 9 juli 1997 i mål C-222/95, Parodi, REG 1997, s. I-3899, punkt 18).

tressen som framgår av artikel 46 i EG-fördraget. Det är jämförelsevis lättare att rättfärdiga åtgärder som endast är indirekt diskriminerande eller är rena restriktioner.⁸ I sådana fall kan medlemsstaterna åberopa såväl de tvingande allmänintressen som framgår av artikel 46 i EG-fördraget som de s.k. tvingande hänsyn som utvecklats genom EG-domstolens praxis. För rättfärdigande av varje hinder mot den fria rörligheten för tjänster krävs dessutom att åtgärden bedöms som objektivt nödvändig för att tillgodose det åberopade skyddsytet. Slutligen krävs att åtgärden bedöms vara proportionerlig, dvs. att skyddsytet inte kan tillgodoses genom åtgärder som är mindre ingripande mot den fria rörligheten.

Det är mot detta EG- rättsliga test som de inkomna klagomålen ska bedömas.

3.2 Rätten till årskort samt regler för dygnskort

Kollegiet bedömer att reglerna om rätten till årskort har en indirekt diskriminerande effekt och begränsar den fria rörligheten enligt artikel 49 i EG-fördraget. Jordbruksverkets och länsstyrelsens regler hindrar såväl företag som tillhandahåller jaktjänster som de jägare från länder inom EU/EES som önskar åtnjuta dessa jaktjänster.

Sammantaget gör kollegiet i stort sett samma rättsliga bedömning av Jordbruksverkets och länsstyrelsens regler om upplåtelse av jakträtt genom årskort eller dygnstillstånd som vi redovisat i våra tidigare yttranden rörande reglerna om *jaktstart*.

Vår bedömning är att villkoren för köp av årskort är indirekt diskriminerande. Om det åberopade skyddsintresset skulle vara att rätten till jakt i första hand ska förbehållas för lokalbefolkningen, bedömer vi att detta skyddsintresse inte skulle godtas av EG-domstolen. Även om intresset av upprätthållande av en effektiv tillsyn eventuellt skulle kunna åberopas, anser vi att folkbokföringsrekvisitet svårligen kan motiveras med hänsyn till kraven på nödvändighet och proportionalitet enligt EG-domstolens praxis. Villkoren strider därför sannolikt mot EG-rätten. För en närmare redogörelse för de rättsliga argumenten hänvisar vi särskilt till vårt yttrande av den 27 juni 2006, avsnitt 4.4. Vi vill tillägga att möjligheten att lösa dygnskort inte ändrar ovanstående bedömning, på grund av de stora skillnader i regler och villkor som råder mellan de olika typerna av kort.

⁸ En indirekt diskriminerande åtgärd är en åtgärd som är formellt likabehandlande t.ex. ett bosättningskrav, men som i praktiken gör det svårare för aktörer som inte uppfyller kravet att tillhandahålla eller åtnjuta en tjänst. En restriktion är en åtgärd som hindrar den fria rörligheten utan att ha denna indirekt diskriminerande effekt, t.ex. ett förbud för jaktjänstföretag att sälja jaktkort.

Om det tvingande allmänintresset handlar om att hushålla med en ändlig naturresurs i syfte att motverka skador på miljön eller att motverka ekologisk obalans till följd av ett alltför hårt jakttryck skulle vissa skyddsåtgärder sannolikt kunna motiveras EG-rättsligt. Detta förutsätter dock att reglerna ges en neutral utformning och inte bygger på att i fjällänen folkbokförda jägare ges företräde till jakt på bekostnad av andra jägare. En neutral utformning ökar enligt kollegiets uppfattning förutsättningarna för att de EG-rättsliga kraven på ”nödvändighet” och ”proportionalitet” kan uppfyllas.

Bengt Agild

Markos Montmar Stavroulakis